

บทที่ 4

การปรากฏของคุดานูประโยคในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ในการศึกษาการปรากฏของคุดานูประโยคในที่นี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์การปรากฏของรูปแบบของคุดานูประโยคที่เกิดขึ้นในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เพื่อหาข้อสรุปให้กับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ 2 ข้อ คือ 1) รูปแบบของคุดานูประโยคมีมากกว่าหนึ่งในสมัยรัตนโกสินทร์ และ 2) มีการเปลี่ยนแปลงในการใช้รูปแบบของคุดานูประโยคในแต่ละช่วงสมัย กล่าวคือ มีรูปแบบใหม่เกิดขึ้น และบางรูปแบบหายไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งการเสนอรายงานในที่นี้ออกเป็น 2 หัวข้อด้วยกันคือ รูปแบบของคุดานูประโยคที่พบในข้อมูล และการปรากฏของคุดานูประโยครูปแบบต่างๆในแต่ละช่วงสมัย ทั้งนี้เพื่อตอบสนองสมมติฐานข้างต้น

4.1 รูปแบบของคุดานูประโยคที่พบในข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์รูปแบบของคุดานูประโยคตามเกณฑ์ที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 3.2.2 พบว่า มีรูปแบบของคุดานูประโยคที่พบในข้อมูลทั้งหมด 3 รูปแบบด้วยกัน คือ รูปแบบ “ที่” รูปแบบ “ซึ่ง” และรูปแบบ “อัน” ตัวอย่างรูปแบบของคุดานูประโยคทั้ง 3 ดังกล่าวได้แก่ (ในตัวอย่างคือข้อความที่ขีดเส้นใต้)

1) คุดานูประโยครูปแบบ “ที่”

(ตัวอย่าง)

- เพื่อนที่อยู่บนเรือ
- การข่มขู่ที่มีอภินิหาร
- ก้อนเนื้อที่มันความมา
- หุ่นที่เขาจะบรรจุขี้มันแกะมา
- นายจีนที่เป็นทนาย

2) คุดานูประโยครูปแบบ “ซึ่ง”

(ตัวอย่าง)

- อธิการบดีมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดในอเมริกาซึ่งเพิ่งลาออกจากตำแหน่ง
- ที่ดินซึ่งรกร้างว่างเปล่า
- ถนนทางซึ่งเล็กกว่าถนน

- โรงหอซึ่งเงินหอยขุนนางได้จัดการตกแต่ง
- คำเขมรซึ่งเขมรได้ยืมมาจากทมิฬ

3) คุณานุกรประโยครูปแบบ “อัน”

- (ตัวอย่าง)
- เวลาอันยาวนานช้า
 - พวกพ่อองอันจะไปกับเรือ
 - สิทธิอันพึงมีอยู่
 - วัตถุอันมีค่า
 - ญาติอันสนิท

เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์รูปแบบที่ได้มาข้างต้นนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ของนักภาษาศาสตร์คนอื่นๆที่ได้ศึกษาคุณานุกรประโยคในภาษาไทยไว้แล้วในอดีต พบว่า มีรูปแบบของคุณานุกรประโยคหรือประพันธรรพนามที่ใช้ในคุณานุกรประโยคซึ่งผู้วิจัยไม่เห็นด้วย คือ รูปแบบ “ผู้” ที่เพียรศิริได้อ้างไว้ในงานวิจัย (Ekniyom 1971) ว่าเป็นประพันธรรพนามชนิดหนึ่งที่ปรากฏในคุณานุกรประโยคที่เรียกว่า Appositive relative clause โดยเพียรศิริถือว่า ประโยค “ศรีผู้เป็นบิดาของสมเป็นคนดี” มีคุณานุกรประโยค “ผู้เป็นบิดาของสม” ทำหน้าที่เสริมความให้กับนามวลี “ศรี” ต่ออมรา (2537) ที่ศึกษาการแปลงให้เป็นนามวลีในภาษาไทย เห็นว่า “ผู้เป็นบิดา” ไม่ใช่คุณานุกรประโยคแต่เป็นนามวลีที่แปลงมาจากกริยาวลี “เป็นบิดาของสม” โดยการเติมคำว่า “ผู้” ดังนั้น งามราถือว่า นามวลี “ศรีผู้เป็นบิดาของสม” ประกอบด้วยคำนาม “ศรี” กับ “นามวลีแปลง “ผู้เป็นบิดาของสม” โดยที่นามวลีแปลง “ผู้เป็นบิดาของสม” ทำหน้าที่เสริมความให้คำนาม “ศรี” เป็นต้น

ในที่นี้ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของงามรา โดยถือว่าการปรากฏของคำว่า “ผู้” แล้วตามด้วยกริยาวลีนั้น เป็นนามวลีแปลงประเภท “ผู้” ทั้งนี้ไม่ถือว่าเป็นประพันธรรพนามที่ใช้ในคุณานุกรประโยคแต่อย่างใด เช่น จากวลี “ผู้มารับประทานอาหารกลางวัน” ในประโยค “ผู้มารับประทานอาหารกลางวันกับข้าพเจ้าเป็นที่ชายข้าพเจ้าเอง” เป็นนามวลีแปลง หรือจากประโยค “เพราะความหลังลิมของท่านผู้เขียน” ถือว่า “ผู้เขียน” เป็นนามวลีแปลง ซึ่งจากวลี “ท่านผู้เขียน” ประกอบด้วยคำนามคือ “ท่าน” กับนามวลีแปลงคือ “ผู้เขียน” โดยที่นามวลีแปลง “ผู้เขียน” มีลักษณะเป็นนามวลีเสริมความ (Appositive noun phrase) กล่าวคือ ทำหน้าที่เสริมความคำนาม “ท่าน” เป็นต้น

- (ตัวอย่าง) - คนที่ถวาย
 - พวกที่เข้าซื้อฟองประกัน
 - เจ้าที่ส่งไป
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
 (ตัวอย่าง) - ข้อต้นเหตุซึ่งเป็นข้อใหญ่
 - ผู้ซึ่งได้กระทำความชอบ
 - โจรซึ่งไปด้วยกัน
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
 (ตัวอย่าง) - ทนายอันสั่งซื้อ
 - ผู้ทรงพระคุณอันมหาประเสริฐ
 - ผู้ทรงทศพิศราชธรรมอันมหาประเสริฐ

ช่วงสมัยที่ 2 (ปีพ.ศ. 2355)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
 (ตัวอย่าง) - อ้ายพม่าที่เคยไปมาค้าขาย ณ เกาะหมาก
 - หลวง ขุน หมื่น กรมการ ที่สั่งยี่สิบ
 - นายอำเภอที่สั่งยี่สิบมันคง
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
 (ตัวอย่าง) - สิ่งของซึ่งพระราชทาน
 - เจ้าพระยาสงขลาซึ่งเป็นผู้ใหญ่
 - ผู้มีชื่อซึ่งเป็นลูกหนี้
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
 (ตัวอย่าง) - สัตว์อันมีคุณ
 - ต้นไม้อันมีผล
 - สุนัขตฤมิอันประเสริฐ

ช่วงสมัยที่ 3 (ปีพ.ศ. 2365)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
 (ตัวอย่าง) - บ้านเล็กบ้านน้อยที่ขึ้นกับเมือง๔เมือง

- พวกพม่าที่อังกฤษจับไป
- คนที่อยู่ตามชายทะเล
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
- (ตัวอย่าง) - บ้านเมืองใดซึ่งขึ้นแก่อังกฤษ
- ลูกค้าแขกฝรั่งเศสซึ่งเป็นพวกอังกฤษ
- การค้าขายซึ่งจะมีต่อกัน
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
- (ตัวอย่าง) - น้ำใจอันซื่อตรงสุจริต

ช่วงสมัยที่ 4 (ปีพ.ศ. 2405)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
- (ตัวอย่าง) - การงานที่ควรจะรู้
- คนในโลกที่ถือลัทธิต่างๆ
- ลวดลายที่ทำขึ้นนั้น
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
- (ตัวอย่าง) - ผู้ซึ่งเป็นประธานในราชการ
- ทูตสยามซึ่งเชิญพระราชทานส์
- เยี่ยงอย่างซึ่งเคยมีมาแต่ก่อน
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
- (ตัวอย่าง) - พระราชมโถงอันสนิท
- กฎหมายอันดี
- ลำดับอันรุ่งเรือง

ช่วงสมัยที่ 5 (ปีพ.ศ. 2415)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
- (ตัวอย่าง) - ครูที่เฝ้าแปลงสังสกฤตเป็นหนังสือโรม
- ตะพานที่จะข้ามไป
- ปืนอย่างอังกฤษที่ถือวิลกิลสัน
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
- (ตัวอย่าง) - นิทานแรงแก่ซึ่งมีมาแต่โบราณ

- ศพเจ้าหญิงซึ่งยึดอยู่บนไม้ฉากไทร
- คำซึ่งท่านกล่าวนี้

- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
(ตัวอย่าง)
- บิดา มารดา บุตร ภรรยา ญาติอันสนิทนั้น
 - เขาพระสีเนรราชอันตั้งอยู่เหนือยอดเขาตรีภูฏ
 - นกพิราบทั้งหลายอันเป็นบริวารแห่งเรา

ช่วงสมัยที่ 6 (ปีพ.ศ. 2425)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
(ตัวอย่าง)
- นายจีนที่เป็นทนายของท่านเศรษฐี
 - เงินที่ท่านให้ข้าพเจ้า
 - ความโลภที่ตัวจะได้ประโยชน์
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
(ตัวอย่าง)
- สิ่งซึ่งมีคุณทั้งหลาย
 - นายใหญ่ซึ่งเป็นคนใช้
 - ท่านซึ่งเป็นนายของข้า
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
(ตัวอย่าง)
- ธรรมอันมีคุณ
 - กิริยาอันบุคคลจะควรกระทำ
 - เสียงอันดัง

ช่วงสมัยที่ 7 (ปีพ.ศ. 2435)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
(ตัวอย่าง)
- พวกจีนที่เข่าอยู่ในตึกนั้น
 - ค่าเช่าที่หลวงได้มา
 - ถนนที่ผู้คนเดินไปมา
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
(ตัวอย่าง)
- แผ่นดินซึ่งเป็นประเทศ
 - รถม้าซึ่งได้มีมาไว้ในกรุงสยาม

- พวกนายเงินซึ่งถูกท้วงฟ้อง

- 3) คุณานุประโยครูปแบบ "อัน"
(ตัวอย่าง)
- คนอันมีน้ำใจเป็นอันดพาด
 - มิตรสหายอันเป็นที่รักแห่งเรา
 - กิริยาอันเรียบร้อย

ช่วงสมัยที่ 8 (ปีพ.ศ. 2445)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ "ที่"
(ตัวอย่าง)
- ผู้หญิงที่ไม่เคยไปไหน
 - หนังสือที่แม่ฉันที่สองให้ยืม
 - คนโทษที่ถูกไปลิสจับ
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ "ซึ่ง"
(ตัวอย่าง)
- ถนนหนทางซึ่งไม่มีเจ้าของหวงห้าม
 - โรงหวยจีนซึ่งจีนหวยขุนบานได้จัดตกแต่งได้
 - สิ่งซึ่งฉันจะให้หล่อน
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ "อัน"
(ตัวอย่าง)
- ความชั่วอันไม่เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่
 - สินค้าอันมีราคามาก
 - ถ้อยคำอันไพเราะ

ช่วงสมัยที่ 9 (ปีพ.ศ. 2455)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ "ที่"
(ตัวอย่าง)
- ทรัพย์สมบัติที่มีราคา
 - เครื่องที่เจ้าหล่อนเอามา
 - เรือที่นายบุญศรีกลับไป
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ "ซึ่ง"
(ตัวอย่าง)
- ราชทูตจีนซึ่งประจำอยู่ที่นครเซินตีปเดอรัลนิค
 - โบราณวัตถุซึ่งเป็นของมีราคา
 - การเล่นซึ่งเป็นเครื่องอินหาย

- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
 (ตัวอย่าง) - การค้าขายอันเป็นอิสระในประเทศมองโกล
 - สีนํ้าทะเลอันใสดังกระจก
 - หมู่เกาะอันตั้งในมหาสมุทรอินเดีย

ช่วงสมัยที่ 10 (ปีพ.ศ. 2465)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
 (ตัวอย่าง) - ผู้ร้ายทั้งสองที่เดินสวนออกมา
 - เพชรของนายเกษมที่ถูกขโมย
 - คำใดที่ท่านต้องการให้ผู้อื่นได้
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
 (ตัวอย่าง) - ท่านผู้อ่านบางท่านซึ่งได้อ่านข้อความ
 - เพื่อนของเขาซึ่งเป็นต้นปืน
 - ชาวซึ่งกระทรวงทหารเรือประกาศ
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
 (ตัวอย่าง) - กิจการอันระพีงทำสำหรับหมู่
 - หญิงสาวอันมีรูปสวย
 - นักกีฬาอันมีชื่อ

ช่วงสมัยที่ 11 (ปีพ.ศ. 2475)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
 (ตัวอย่าง) - รัฐใดที่กำหนดสิทธิของบุคคลโดยสม่ำเสมอ
 - มารดาที่จะลาโลกไป
 - แม่ยอดชีวิตที่เขาฝันถึง
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
 (ตัวอย่าง) - อังกฤษซึ่งมีคณะพรรค
 - แก้วซึ่งมีน้ำสีเหลืองๆ
 - เรื่องซึ่งผู้หญิงเขาไม่แคร์
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”

- (ตัวอย่าง)
- โอกาสอันควรแก่อัตภาพ
 - โลกอันกว้างใหญ่ไพศาล
 - ความรุ่งเรืองของสยามประเทศอันเราได้ฝันถึง

ช่วงสมัยที่ 12 (ปีพ.ศ. 2485)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
- (ตัวอย่าง)
- ผู้คนที่อยู่กันอย่างหนาแน่น
 - เหล้าแชมเปญที่ยังมิได้เปิด
 - ปากกาที่หล่นถึงออกมา
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
- (ตัวอย่าง)
- นุคคลใดซึ่งไม่ใช่คนไทย
 - ถังน้ำจืดซึ่งมีค่ายิ่งกว่าทอง
 - ปีนพซึ่งชาวลิทัวเนียถึงเป็นครั้งแรก
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
- (ตัวอย่าง)
- การเงินอันเป็นอุปการณสำคัญ
 - ค่าใช้สอยเบ็ดเตล็ดอันจำเป็นต้องจ่ายในการแต่งทำภาพ
 - ความประพฤติอันไม่คงคามของสุนทรี

ช่วงสมัยที่ 13 (ปีพ.ศ. 2495)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ “ที่”
- (ตัวอย่าง)
- สมาชิกสภาผู้แทนประเภทที่๑ที่เลือกตั้งเข้ามาใหม่
 - อาหารที่หล่นรับประทาน
 - คนแรกที่เขาซื้อตุ๊กตาให้
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ “ซึ่ง”
- (ตัวอย่าง)
- ข้าราชการชั้นผู้น้อยซึ่งสังกัดอยู่ตามกระทรวงทบวงกรมต่างๆ
 - ปีนใดซึ่งขยายแสงแม่ครัวจัดส่งมา
 - แบบซึ่งผู้บริหารจะมากรอกข้อความลงไปตามรายการนั้นๆ
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ “อัน”
- (ตัวอย่าง)
- ลัทธิเผด็จการอันเป็นลัทธิการปกครองคนโดยถือความเห็นของคนๆ

เดี่ยว

- โครงการอันนโฬาร
- บุคคลอื่นอันไม่โชฎกของเด็กทั้งสอง

ช่วงสมัยที่ 14 (ปีพ.ศ. 2505)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ "ที่"
(ตัวอย่าง)
 - ประกาศที่ทุกชาติยอมรับ
 - หอกระดาศที่มีตรงแก้วแตะ
 - ชื่อของเขาที่เขาเคยบอก
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ "ซึ่ง"
(ตัวอย่าง)
 - โรงงานซึ่งตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือของจีนแดง
 - ห้องซึ่งจัดได้เป็นห้องอาหาร
 - ระเบียบซึ่งกระทรวงศึกษาควบคุมได้
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ "อัน"
(ตัวอย่าง)
 - เหตุผลพิเศษอันควรศึกษาได้
 - ท่าทางอันซึ่งขัง
 - ความเข้าใจอันดี

ช่วงสมัยที่ 15 (ปีพ.ศ. 2515)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ "ที่"
(ตัวอย่าง)
 - ราษฎรที่ขาดแคลนน้ำในการทำงาน
 - ฝอยทองที่ตกลงมือตัวเอง
 - ฟอที่มันทำเองออกมา
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ "ซึ่ง"
(ตัวอย่าง)
 - การทดลองซึ่งเสี่ยงอันตราย
 - ครัวซึ่งติดกับบ้าน
 - ผู้หญิงข้างบ้านซึ่งกำลังไหลกน้ำพริก
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ "อัน"
(ตัวอย่าง)
 - เหตุการณ์อันตึงเครียด

- ห้องถนนอันเริ่มมีชีวิต
- ภาพอันสวยงาม

ช่วงสมัยที่ 16 (ปีพ.ศ. 2525)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ "ที่"
(ตัวอย่าง)
 - หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
 - รูปที่เขียนไม่เสร็จ
 - โรงพยาบาลที่เจอโทรศัพท์ตามเขา
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ "ซึ่ง"
(ตัวอย่าง)
 - กรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองไทย
 - ตู้ยาประจำบ้านซึ่งมียาสารพัดชนิดวางอยู่เรียงราย
 - โรงพยาบาลซึ่งหมอไม่สนใจสนับสนุนให้พาไป
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ "อัน"
(ตัวอย่าง)
 - สันติภาพอันถาวร
 - วิธีการอันพลิกแพลง
 - แรงแบบศาลใจอันมากมาย

ช่วงสมัยที่ 17 (ปีพ.ศ. 2535)

- 1) คุณานุประโยครูปแบบ "ที่"
(ตัวอย่าง)
 - นายกรัฐมนตรีที่เป็นคนนอกและเป็นผู้นำ
 - เพลงที่แม่ชอบ
 - เด็กที่หล่อจนให้ชนม
- 2) คุณานุประโยครูปแบบ "ซึ่ง"
(ตัวอย่าง)
 - ผู้นำกองทัพซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่
 - การขึ้นเข้ายื่นออกของผนังซึ่งทำให้เกิดมุมมืดมากมาย
 - ผู้ชายคนหนึ่งซึ่งผ่านโลกมามาก
- 3) คุณานุประโยครูปแบบ "อัน"
(ตัวอย่าง)
 - ภารกิจอันมีเกียรติและศักดิ์ศรี
 - ประวัติอันไม่ชอบมาพากล

- ทิศทางอันถูกต้อง

เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าคุณานุประโยคที่พบในข้อมูลมีการปรากฏทั้งสามรูปแบบคือ รูปแบบ “ที่” “ซึ่ง” และ “อัน” ในทุกช่วงทศวรรษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเมื่อลองพิจารณาทางด้านโครงสร้างของคุณานุประโยคโดยดูจากหน้าที่ของคำนามที่ถูกประพันธ์สรรพนามแทนที่ พบว่า คุณานุประโยคที่ประพันธ์สรรพนามทำหน้าที่แทนประธาน เช่น “เพื่อนที่อยู่บนเรือ” ปรากฏในอัตราส่วนที่สูงมากตลอดทุกทศวรรษ รองลงมาเป็นกรรมตรง เช่น ก้อนเนื้อที่มันความมา ส่วนคุณานุประโยคที่ประพันธ์สรรพนามทำหน้าที่แทนคำนามที่ทำหน้าที่อื่นๆ เช่น “ความโลภที่ตัวจะได้ประโยชน์” พบเป็นส่วนน้อย และคุณานุประโยคที่ประพันธ์สรรพนามทำหน้าที่แทนกรรมรอง เช่น “คนแรกที่เขาซื้อตุ๊กตาให้” พบน้อยที่สุดเพียงไม่กี่ประโยคในช่วงปลายสมัย ส่วนคุณานุประโยคที่ยังคงคำนามที่ประพันธ์สรรพนามแทนที่ไว้ในรูปสรรพนาม เช่น “พ่อที่มันหัวแข็งออกมา” ก็พบเป็นส่วนน้อยเช่นกัน โดยจะพบในช่วงกลางและปลายสมัย

4.3 สรุปรูปแบบในการปรากฏของคุณานุประโยคในสมัยรัตนโกสินทร์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่ารูปแบบของคุณานุประโยคในสมัยรัตนโกสินทร์มีทั้งหมด 3 รูปแบบด้วยกันคือ คุณานุประโยครูปแบบ “ที่” รูปแบบ “ซึ่ง” และรูปแบบ “อัน” ซึ่งก็เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อ 1 คือ มีการปรากฏการใช้รูปแบบของคุณานุประโยคมากกว่าหนึ่งรูปแบบในสมัยรัตนโกสินทร์ และเมื่อดูการเปลี่ยนแปลงในการปรากฏของแต่ละช่วงปีก็พบว่า ผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อ 2 คือ ไม่พบการเปลี่ยนแปลงในการใช้รูปแบบของคุณานุประโยคในทำนองที่ว่า พบรูปแบบใหม่เกิดขึ้นหรือมีการเลิกใช้รูปแบบใดในแต่ละช่วงสมัยเลย แต่กลับพบที่มีการปรากฏทุกรูปแบบตลอดสมัยรัตนโกสินทร์

และเมื่อพิจารณาโครงสร้างของคุณานุประโยคตามหน้าที่ของคำนามที่ถูกประพันธ์สรรพนามแทนที่ อาจกล่าวได้ว่าภาษาไทยในอดีตไม่มีลักษณะโครงสร้างที่ประพันธ์สรรพนามทำหน้าที่แทนกรรมรองและทำหน้าที่แทนคำนามที่ทำหน้าที่อื่นๆ เพราะในต้นสมัยไม่พบคุณานุประโยคที่มีโครงสร้างอย่างนี้เลย แต่ในภาษาไทยปัจจุบันมีการใช้โครงสร้างทั้งสองนี้ อาจเป็นไปได้ว่าลักษณะนี้เป็นลักษณะโครงสร้างใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในภาษาไทย ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะมีการศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะให้ลึกซึ้งต่อไปในอนาคต